

Ail agor ysgolion a cholegau yn ystod y pandemig COVID-19

Ein blaenoriaeth yw sicrhau bod ysgolion a cholegau'n gallu ail agor yn ddiogel. Gwyddom mai'r lle gorau i addysgu plant a phobl ifanc yw mewn ysgolion a cholegau. Mae hyn yn hanfodol, nid yn unig er mwyn datblygiad addysgiadol y plant ond hefyd er mwyn eu lles. Fodd bynnag, mae'n rhaid i ni hefyd sicrhau cyn lleied ag sy'n bosib o darfu ac amharu ar addysg y plant felly rydym yn ymroddedig i sicrhau nad oes risg pellach o gau ysgolion ar raddfa eang. Rhaid rhoi'r pwys mwyaf hefyd ar ddiogelwch yr athrawon a'r gweithlu ehangach mewn ysgolion. Wedi'r cwbl, mae datblygiad ac addysg y plant yn ddibynnol ar yr athrawon.

Mae ein blaenoriaethau ar gyfer ail agor ysgolion a cholegau'n llawn ac yn ddiogel yn canolbwyntio ar yr angen am gael disgwyliadau eglur, gweithredu cyson a mesurau i sicrhau hyder y gweithlu, y rhieni a'r cyhoedd. O ystyried y rhain ar y cyd, credwn y bydd y mesurau a ganlyn yn galluogi i ysgolion a cholegau ail agor yn ddiogel ac yn gynaliadwy pan ddaw'r cyfyngiadau clo lleol i ben.

Dyma'r camau y mae'n rhaid i'r Llywodraeth eu cymryd:

1. Dangos bod penderfyniadau wedi'u tywys gan y dystiolaeth wyddonol a'r cyngor gwyddonol

- Darparu tystiolaeth o ostyngiadau sylweddol a pharhaus yn y gyfradd 'R' – ar lefelau lleol, rhanbarthol a cenedlaethol. Mae'n rhaid rheoli'r broses o ail agor yn ehangach a'i gwneud hi'n ddiogel i'r rheiny sydd mewn ysgolion ac ni ddylai gyfaddawdu iechyd y cyhoedd ehangach.
- Cyhoeddi tystiolaeth wyddonol ddigonol sy'n dangos y risgiau o drosglwyddo'r firws yn yr ysgol.
- Sicrhau gonestrwydd agored wrth rannu data am gyfraddau trosglwyddiad y firws ymhlith disgyblion a staff fesul ysgol/coleg a fesul ardal/awdurdod lleol.

2. Sicrhau bod camau effeithiol a chyson yn cael eu cymryd yn erbyn lledaenu'r firws

- Rhoi rhybudd digonol i alluogi ysgolion i baratoi ar gyfer ail agor yn llawn. Ni ddylid gwneud unrhyw benderfyniadau funud olaf neu ddatblygiadau annisgwyl, a dylid cyhoeddi pob canllaw mewn da bryd.
- Gweithredu cynllun ar gyfer ail agor yn raddol er mwyn caniatáu amser i dimau iechyd cyhoeddus ar lefelau lleol a chenedlaethol fonitro effeithiau ail agor mewn ffordd ofalus a phwyllog ac i ostwng y perygl o ymchwydd pellach yng nghyfraddau trosglwyddiad y firws yn y gymuned.
- Rhoi trefnau ar waith i sicrhau bod ysgolion/olegau yn barod ac yn cadw at y gofynion ar gyfer ail agor, gan gynnwys cyngor cryfach ar drefnau diogelu hanfodol.
- Sicrhau bod ysgolion/olegau yn derbyn digon o amser i gynnal hyfforddiant diogelwch rhag COVID-19 hanfodol i'w staff yn ystod oriau gwaith arferol er mwyn sicrhau bod trefnau rheoli risgiau'n cael eu gweithredu'n effeithiol ac yn gyson.
- Darparu arian ychwanegol ar gyfer y costau ychwanegol y mae'n rhaid i ysgolion a cholegau eu talu er mwyn diogelu rhag COVID-19 (gan gynnwys costau glanhau, prynu defnyddiau a staffio ychwanegol) ac i sicrhau bod y trefnau diogelu'n parhau'n hollbwysig bob amser.

3. Sicrhau yr un diogelwch i athrawon a staff cymorth ag y mae gweithwyr yn ei gael mewn galwedigaethau eraill

- Cyhoeddi rhagor o ganllawiau cenedlaethol, a ddatblygir ar y cyd â chynrychiolwyr y gweithlu mewn ysgolion a cholegau, gan roi ystyriaeth i unrhyw ddychweliad disgyblion graddol sydd wedi ei gynllunio a sicrhau bod gan bobl ddealltwriaeth hollol eglur am y gweithgareddau dysgu ac addysgu a fydd yn cael eu gwneud.
- Rhoi systemau ar waith sy'n glir, yn hygyrch ac yn ymatebol er mwyn sicrhau bod athrawon a rhieni'n gallu rhoi gwybod am eu pryderon ynglŷn â diogelwch rhag COVID-19 i gorff annibynnol priodol.
- Sicrhau bod modd gwneud trefniadau arolygu a gorfodi effeithiol i ymdrin ag achosion o ddiffyg cydymffurfio â chanllawiau'r llywodraethau.
- Sicrhau bod aelodau o'r staff sy'n eithriadol agored i niwed yn glinigol yn parhau i aros gartref, yn dibynnu ar unrhyw newidiadau pellach i'r canllawiau cyffredinol ar warchod.

4. Sicrhau bod trefnau rheoli effeithiol ar waith i leihau'r risg o ledaenu'r firws a'i effaith

- Sicrhau yr ymlynir yn gryfach at ymyriadau anfferyllol hanfodol (megis golchi dwylo, glanhau, a chadw pellter cymdeithasol o 2 fetr rhwng oedolion).
- O ystyried yr holl ansicrwydd am yr amrywiolion newydd, rhoi trefnau cryfach yn eu lle i reoli a lleihau risgiau, megis: monitro awyriad; gwell defnydd o orchuddion wyneb mewn ysgolion gan oedolion ymhob lleoliad addysgol a gan ddisgyblion uwchradd; defnydd dewisol o orchuddion wyneb gan ddisgyblion mewn ysgolion cynradd; cadw pellter cymdeithasol o 2 fetr rhwng disgyblion uwchradd; a defnyddio rotâu neu fesurau eraill i gyfyngu ar lefelau defnydd, i sicrhau bod pellter corfforol yn cael ei gadw'n well ac i rwystro gormod o bobl rhag hel mewn un lle.
- Sicrhau y cedwir at y trefniadau lliniaru yn llym iawn (megis cadw pellter cymdeithasol, gwisgo masgiau wyneb) er mwyn sicrhau bod cludiant rhwng y cartref a'r ysgol/coleg yn ddiogel rhag COVID-19.
- Sefydlu trefniadau effeithiol a digonol ar gyfer profi'r holl staff a'r holl ddisgyblion nad ydynt yn dangos symptomau, yn ogystal â chynnal system brofi ac olrhain sy'n effeithiol.
- Rhoi blaenoriaeth i athrawon a gweithwyr addysg wrth gynnig y brechlynnau rhag y coronafeirws, gan drefnu hyn fel bod y lleoliadau addysgol sy'n agor yn llawn gyntaf yn cael y cynnig yn gyntaf, ac er mwyn gostwng y risg y bydd ysgolion/colegau yn gorfod cau eto pan fydd ysgolion yn ail agor yn llawn.

5. Sicrhau bod trefnau priodol ar waith ar gyfer asesu a rheoli risgiau

- Gofyn i ysgolion a cholegau ddiweddarau eu hasesiadau risg cyn iddynt gael eu hail agor yn ehangach, mewn ymgynghoriad â'r gweithwyr a'u hundebau llafur.
- Datblygu hyder ynglŷn â dychwelyd drwy ofyn i ysgolion/colegau gyhoeddi eu hasesiadau risg a'u trefnau rheoli risgiau ar eu gwefannau eu hunain.
- O ran yr athrawon hynny sy'n agored i niwed a'r rheiny sy'n perthyn i grwpiau sydd dan risg uwch (megis staff sy'n feichiog neu sydd o gefndir du, Asiaidd neu leiafrifoedd ethnig) neu'r rheiny sydd â chyflyrau meddygol sy'n bodoli eisoes, rhoi gwybod yn glir iddynt bod hawl ganddynt i gael asesuadau risg unigol sy'n adlewyrchu'r risgiau i'r grwpiau hyn yn briodol.

E-bost: rc-wales-cymru@mail.nasuwt.org.uk

Gwefan: www.nasuwt.org.uk